

خبرنامه مکانیسم توسعه پاک

شماره ۱ - مهر/آبان ۱۳۸۷

دبیرخانه مرجع صلاحیتدار ملی پروژه های مکانیسم توسعه پاک

سرآغاز سخن:

چنانکه مستحضرد مکانیسم توسعه پاک با اجرایی شدن پروتکل کیوتو از فوریه ۲۰۰۵ میلادی در دنیا عملیاتی شده است. بطوریکه در حال حاضر ۴۲۰۰ پروژه در زمینه های مختلف انرژی ، صنعت، جمع آوری گاز های همراه، جمع آوری متان از مراکز دفن بهداشتی زباله، جنگل کاری و احیای جنگل در مراحل مختلف طراحی تا اجرا می باشند بطوریکه ۱۳۸۰ پروژه تاکنون توسط هیئت اجرایی ثبت شده است. کل پتانسیل گواهی کاهش انتشار (CER) ناشی از ۴۲۰۰ پروژه فوق الذکر تا سال ۲۰۱۲ در حدود ۲/۹ میلیارد تن پیش بینی شده است که گواهی ناشی از پروژه های ثبت شده در حدود ۱/۴ میلیارد تن می باشد.

با احتساب قیمت ۱۰ یورو برای هر CER ، یک بازار ۲۹ میلیارد یورویی برای پروژه های کنونی CDM در دنیا برآورد شده است که با افزایش تعداد پروژه ها حجم این بازار نیز بزرگتر خواهد شد.

متأسفانه کشور ما علیرغم پتانسیل های بالا در کاهش انتشار گازهای گلخانه ای ، از بازار پروژه های مکانیسم توسعه پاک تاکنون بهره ای نبرده است. عوامل متعددی بر این مهم تاثیر گذار بوده است که از آنها می توان به موارد زیر اشاره نمود:

• بوروکراسی در مراحل تصمیم سازی نظیر تاخیر در الحاق به پروتکل کیوتو و معرفی مرجع صلاحیتدار ملی به دبیرخانه و هیئت اجرایی پروژه ها در سازمان ملل

• موانع حقوقی و قانونی نظیر قانون استفاده حداکثر از توانمندیهای شرکت های داخلی، آیین نامه مناقصات و اخذ مجوز از شورای اقتصاد

• نبود آگاهی کافی از فرآیند پروژه های مکانیسم توسعه پاک در مدیریت سازمانها و وزارتخانه

• ضعف ساختاری و سازمانی در خصوص کنوانسیونهای بین المللی و اجرای آنها من جمله مرجع صلاحیتدار ملی

• نبود انگیزه لازم در شرکتهای دولتی بدلیل مشکلات ساختاری

• نبود شرکتهای مهندسی مشاور آشنا با موضوع

با توجه به موارد فوق الذکر ، ظرفیت سازی در تمام سطوح آن از سازمانی و اداری ، حقوقی و قانونی، مالی و کارشناسی از ضروریات اساسی در بهره گیری از بازار پروژه های مکانیسم توسعه پاک می باشد، انجام امور فوق نیازمند تقویت هر چه بیشتر مرجع صلاحیتدار ملی است.

از طرف دیگر اگرچه با توجه به شرایط داخلی در خوشبینانه ترین حالت اجرای پروژه های مکانیسم توسعه پاک از ابتدای سال ۲۰۱۰ میلادی (صدور CER) خواهد بود و در این صورت از دور اول تعهدات پروتکل کیوتو (۲۰۰۸ الی ۲۰۱۲) تنها سه سال فرصت دریافت گواهی کاهش نشر از قبل اجرای پروژه های مکانیسم توسعه پاک در کشور وجود دارد. ولی با توجه به نتایج اجلاس های اخیر علی الخصوص اجلاس سران هشت کشور صنعتی که نشان از

یک همسویی بین سران کشور های صنعتی و اقتصاد های نوظهور نظیر چین ، هند ، برزیل ، آفریقای جنوبی و مکزیک در کاهش انتشار گاز های گلخانه ای است، انتظار می رود که دور دوم تعهدات کاهش انتشار پروتکل کیوتو که در حال مذاکره و شکل گیری است، در اجلاس آتی کنفرانس اعضا (COP) در دانمارک به جمع بندی مناسبی برسد. بنابراین دور نمای روشنی در خصوص افزایش تقاضای مجوز نشر کربن وجود دارد. لذا شناسایی و اولویت بندی

پتانسیل پروژه های مکانیسم توسعه پاک علیرغم تاخیر زیاد بیش از پیش ضروری به نظر می رسد.

پتانسیل پروژه های مکانیسم توسعه پاک علیرغم تاخیر زیاد بیش از پیش ضروری به نظر می رسد.

مهندس محمد صادق احدی - معاون طرح ملی تغییر آب و هوا

آدرس: تهران - بزرگراه حکیم غرب - پارک طبیعت پردیسان - سازمان

ساختمان پروژه های بین المللی - دفتر طرح ملی تغییر آب و هوا

تلفن: ۸۸۲۶۴۰۰۲ و ۸۸۲۴۱۶۴۳ فاکس: ۸۸۲۶۷۹۹۴

صفحه الکترونیک: www.climate-change.ir

پست الکترونیک: info@climate-change.ir

مدیر مسئول:

محمد سلطانیه

سر دبیر و ویراستار:

محمد صادق احدی

تهیه و تنظیم:

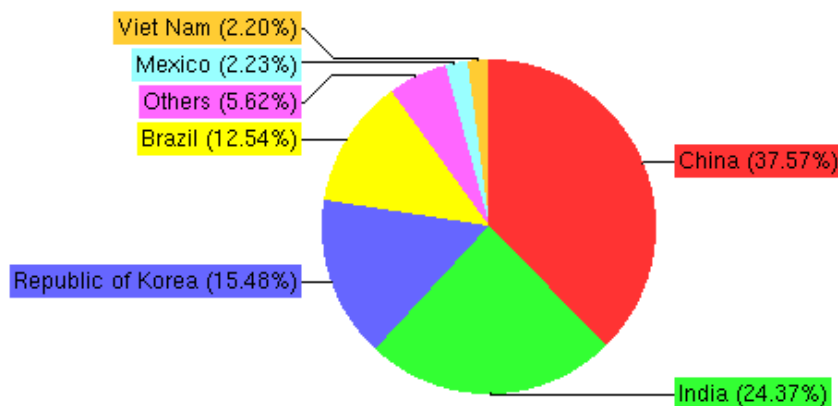
حسین چیت سازی

۱- نگاهی به وضعیت پروژه های مکانیسم توسعه پاک در ماه اکتبر ۲۰۰۸

• مقدار گواهی های کاهش انتشار صادر شده تا ماه اکتبر ۲۰۰۸

بر اساس اطلاعات دبیرخانه هیئت اجرایی، کل میزان گواهی های کاهش انتشار صادر شده تا ماه اکتبر ۲۰۰۸ در حدود ۲۰۴ میلیون گواهی می باشد. از طرف دیگر چنانکه از شکل (۱) پیداست در بین کشور های در حال توسعه بیشترین گواهی های کاهش انتشار صادر شده به ترتیب مربوط به کشور های چین با ۳۷,۵ درصد، هند با ۲۴ درصد، کره جنوبی با ۱۵ درصد، برزیل با ۱۲ درصد و سهم سایر کشور ها در حدود ۹ درصد می باشد. این موضوع نشان می دهد که بیش از ۹۰ درصد از درآمد های حاصل از مکانیسم توسعه پاک به چهار کشور چین، هند، کره جنوبی و برزیل اختصاص یافته است و سهم باقی دنیا در حدود ۱۰ درصد می باشد. در این میان کشورمان بدلیل عدم توسعه پروژه های مکانیسم توسعه پاک سهمی در این بازار ندارد.

CERs issued by host party. Total 204,311,933

<http://cdm.unfccc.int> (c) 31.10.2008 11:53

شکل ۱: بررسی میزان گواهی های کاهش انتشار صادر شده تا ماه اکتبر ۲۰۰۸

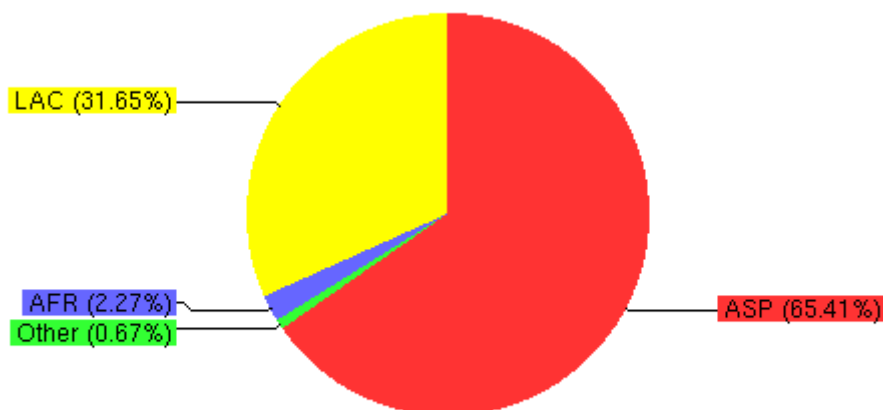
• پروژه های ثبت شده در مقیاس منطقه ای تا ماه اکتبر ۲۰۰۸

شکل (۲) تعداد پروژه های مکانیسم توسعه پاک ثبت شده تا ماه اکتبر را نشان می دهد، چنانکه از شکل پیداست تعداد پروژه های ثبت شده تا ماه اکتبر ۲۰۰۸ در حدود ۱۱۹۱ پروژه می باشد که در مقایسه با ماه قبل در حدود ۵۵ پروژه افزایش داشته است. همچنین با مشاهده شکل می توان دریافت که بیشترین پروژه های ثبت شده به ترتیب توسط کشور های

حوزه آسیا و اقیانوسیه با ۶۵,۴ درصد، کشور های حوزه آمریکای لاتین با ۳۱ درصد، کشور های آفریقایی با ۲,۲۷ درصد بوده و سهم دیگر کشور ها ۰,۶۷ درصد می باشد.

Registered projects by region. Total 1191

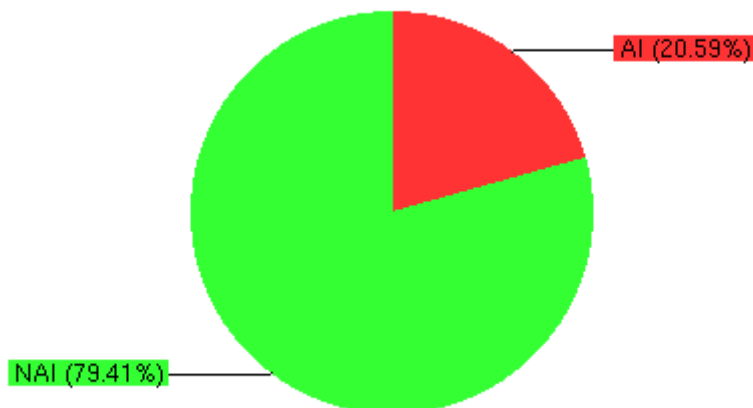
<http://cdm.unfccc.int> (c) 27.10.2008 19:53

شکل ۲: تعداد پروژه های ثبت شده در مقیاس منطقه ای

● تعداد مراجع صلاحیتدار ملی تا ماه اکتبر ۲۰۰۸

شکل ۳ تعداد مراجع صلاحیتدار ملی را تا ماه اکتبر سال ۲۰۰۸ میلادی نشان می دهد. با مشاهده شکل می توان دریافت که بیشترین مراجع صلاحیتدار ملی در کشور های غیر ضمیمه ۱ با مقدار ۷۹,۴۱ درصد و بقیه مراجع صلاحیتدار ملی در کشور های ضمیمه ۱ با مقدار ۲۰,۵۹ درصد قرار دارند. همچنین تعداد مراجع صلاحیتدار ملی نسبت به ماه گذشته تغییری نداشته است.

Designated National Authorities (DNA). Total 136

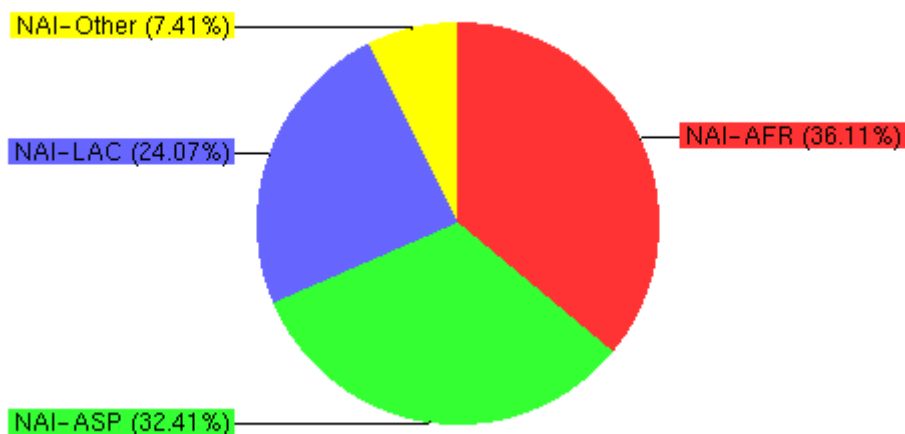
<http://cdm.unfccc.int> (c) 10.11.2008 06:44

شکل شماره ۳: بررسی تعداد مراجع صلاحیتدار ملی در سطح بین المللی.

• تعداد مراجع صلاحیتدار ملی در کشور های غیر ضمیمه ۱ تا ماه اکتبر ۲۰۰۸

همانطور که در شکل شماره ۴ ملاحظه می گردد ، تعداد مراجع صلاحیتدار ملی در کشور های غیر ضمیمه ۱ ، ۱۰۸ عدد می باشد که از این تعداد ۳۶،۱۱ درصد در کشور های آفریقایی ، ۳۲،۴۱ درصد در کشور های حوزه آسیا و اقیانوسیه ، ۲۴،۰۷ درصد در کشور های حوزه آمریکای لاتین و بقیه با مقدار ۷،۴۱ درصد در دیگر کشور ها واقع شده اند.

Non-AI DNA by region. Total 108

<http://cdm.unfccc.int> (c) 10.11.2008 06:44

شکل شماره ۴: بررسی تعداد مراجع صلاحیتدار ملی در کشور های غیر ضمیمه ۱

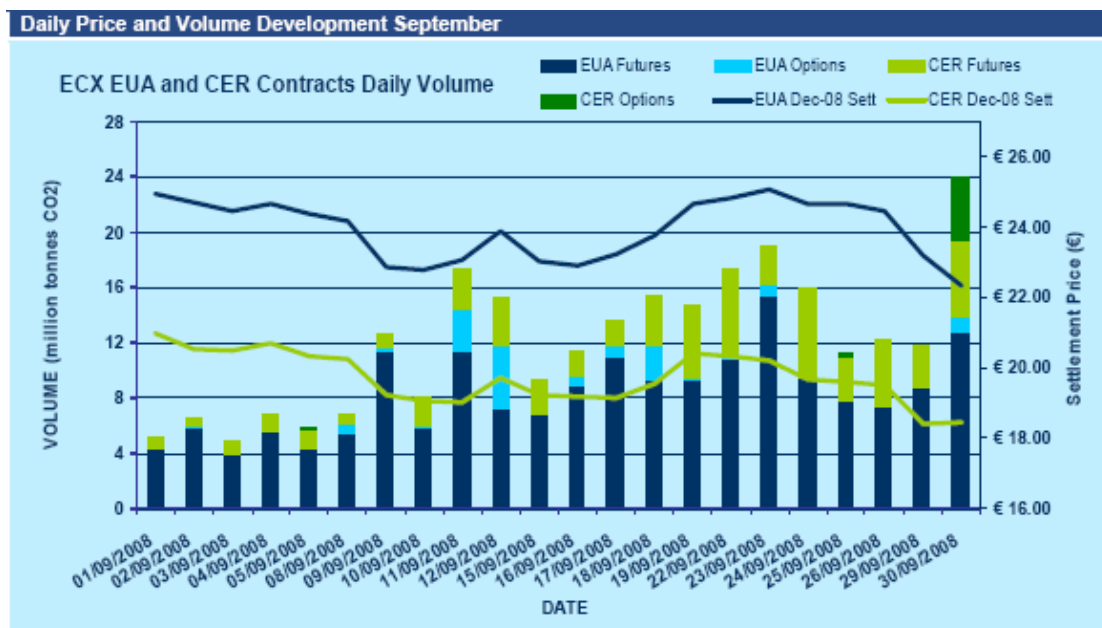

۲- بررسی بازار کربن در ماه اکتبر ۲۰۰۸

• تغییرات حجم معاملات و قیمت گواهی CER و EUA

کل حجم معاملات انجام شده کربن در بازار اروپا در طی ماه سپتامبر سال ۲۰۰۸ میلادی بالغ بر ۲۶۴ میلیون تن CO2 بوده است که این مقدار نسبت به مدت مشابه سال گذشته در حدود ۱۶۳ درصد افزایش داشته است. حجم معاملات روزانه به واحد EUA و CER بطور متوسط ۱۲ میلیون تن CO2 بوده است. قیمت مبنای واحد EUA در ماه سپتامبر ۲۰۰۸ میلادی با کاهش مقدار ۳ یورو نسبت به ماه گذشته به قیمت ۲۲,۳۵ یورو کاهش پیدا کرد.

شکل شماره ۵ میزان قیمت و حجم معاملات CO2 در ماه سپتامبر سال ۲۰۰۸ میلادی را نشان می دهد. با ملاحظه شکل می توان دریافت که میزان حجم معاملات CO2 در تاریخ اول سپتامبر با حجم ۱۲,۵ میلیون تن CO2 و با قیمت ۲۱ یورو در واحد قیمتی CER شروع شده است. در این واحد قیمتی بیشترین کاهش حجم معاملات مربوط به روز یازدهم سپتامبر بوده است که در این روز حجم معاملات به مقدار ۷,۸ میلیون تن کاهش پیدا کرده است. همچنین همانطور که ملاحظه می گردد در پایان ماه سپتامبر میزان قیمت فروش از ۲۱,۵ به ۱۸,۵ یورو کاهش پیدا کرده است. نحوه تغییرات حجم معاملات و قیمت فروش CO2 بر اساس واحد قیمتی EUA در ماه سپتامبر سال ۲۰۰۸ بدین شرح است که در ابتدای ماه ، حجم معاملات CO2 در حدود ۲۳ میلیون تن بوده است. در این ماه بیشترین حجم معاملات انجام شده در تاریخ ۱۱ سپتامبر با قیمت ۲۳,۸ میلیون تن و با قیمت ۲۵ یورو بوده است. همچنین در پایان ماه حجم معاملات و قیمت فروش به ترتیب به ۱۶ میلیون تن و ۲۲ یورو کاهش پیدا کرده است.

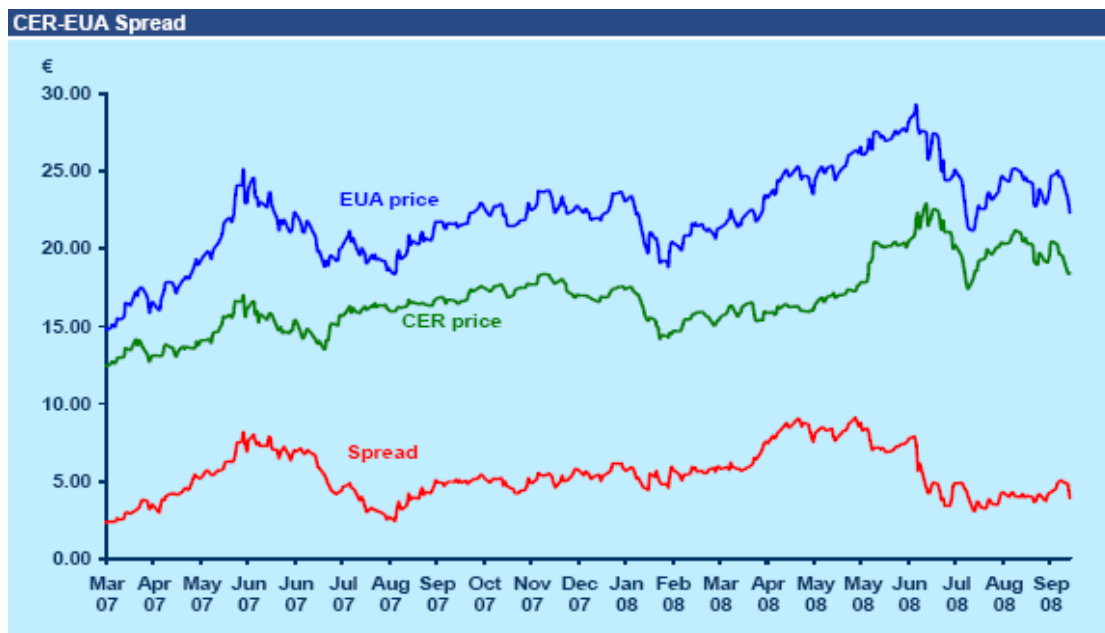

شکل شماره ۵: قیمت و حجم معاملات گواهی های کربن (EUA, CER) انجام شده توسط موسسه ECX

• بررسی تغییرات قیمت CER و EUA :

شکل (۶) روند تغییرات قیمت CER و EUA را در بازار اتحادیه اروپا بر اساس معاملات انجام شده توسط موسسه ECX را نشان می دهد. با مشاهده شکل شماره (۶) می توان دریافت که قیمت فروش CER در ماه مارس ۲۰۰۷ با قیمت ۱۳ یورو شروع شده است. در این فاصله زمانی بیشترین قیمت فروش CER در ماه ژوئن ۲۰۰۸ و با قیمت ۲۳ یورو بوده است. همچنین در ماه نوامبر ۲۰۰۸ به دلیل رکود اقتصادی حاکم بر بازارهای جهانی قیمت به ۱۳ یورو کاهش پیدا کرده است. از طرف دیگر، قیمت فروش EUA در ماه مارس ۲۰۰۷ با قیمت ۱۵ یورو آغاز شده و در ماه ژوئن ۲۰۰۸ به بیشترین مقدار خود در حدود ۳۰ یورو افزایش پیدا کرده و در پایان ماه نوامبر ۲۰۰۸ مجدداً به ۱۴ یورو کاهش پیدا کرده است.

شکل شماره ۶: بررسی میزان تغییرات قیمت بر اساس دو واحد قیمتی CER و EUA.